

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LII (46)
Štev. (Nº) 29

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
29 de julio - 29. julija 1993

IVAN KOROŠEC

Maša na Sv. Urhu in pričevanja domobranca

Govor pri prireditvi na Sv. Urhu 4. julija 1993

Ko se povračamo iz tujih cest v ta naš raj, ne prihajamo ne s sovraštvom ne maščevanjem. Prihajamo žejni lepote naše Slovenije, žejni pravičnih zakonov slovenske pravice, žejni topline in objema matere Slovenije, ob daljni, mrzli tujini.

Svobodna Slovenija nam daje svobodo, da lahko sedaj tudi govorimo vsi vso resnico o med in povojnih dogodkih. Naravno je, da isti dogodek ni nikoli enako doživet po različnih osebah. Ta razlika je še posebno zaznavna ob vojnih dogodkih, kjer nasprotje prehaja v sovraštvu. Zato so dejanja često prikazana enostransko, to bomo vsak dan tudi sedaj. Kadar pa ena stran, z očitno lastno krivdo, isto pripisuje drugi, je to vzrok stopnjevanega sovraštvu.

Kar nas je starejših, pomnimo, da je tedanja KP ob okupaciji Slovenije prosila nacifašističnega zavojevalca, da prestavi mejo od vrhov pri Pečarju, v to sostrško dolino, ker „hočemo Nemca“. V tistem času sta bila namreč Hitler in Stalin prijatelja ter je Stalin z našimi komunisti odobral okupacijo Slovenije! Ali se motim? Narod je bil razočaran nad tem prijateljstvom, vendar nihče ni nikogar imenoval izdajalca niti ni nikomur ni prišlo na misel, da bi streljal na boljševisko-hitlerjeve prijatelje.

Ko pa se je 22. junija 1941 razdrlo naci-sovjetsko prijateljstvo, so se prijatelji razšli in slovenski komunisti so se iz „Antiimperialistične fronte“ prelevili v „Osvobodilno“. Nastopil je dan krvave boljševiske revolucije. Vsi, ki se nismo mogli sprenevedati z njim, smo bili „izdajalci“. Ta psovka je postala last OF in z njo so opravičevali umor in nasilje.

Pisci zgodovine v domovini iz tega časa, s Sajemtom in Podbevškovo na čelu so šli v skrajnost človeške domišljij, ali bolje, boljševiskih metod nasilja. Na Sv. Urhu nam očitajo npr., da smo z lopatami sekali glave, da je mežnar zvonil v nočeh, da bi uglasil krike žrtev, da sta v spovednici sedela kaplan in domobranec (ne vem, kako bi mogla?) ob spovedi obsojenca, da smo v nočeh uganjali orgije ob kibli na sredi cerkve in mesnici pod korom, da smo jetnike obešali na kavlje in še in še.

Ko je bila na Sv. Urhu domobranska postojanka, je bila v cerkvi maša vsak dan. Vaščani in Pajsarjev gospod niso videli nič tega. Ko se bodo vaščani otrešli poslednjega strahu, bo vstala vsa resnica. Ne vem, zakaj je bilo treba porušiti mežnarijo, ki bi bila verodostojna priča nekdanje postojanke s prvotno kletjo velikih nad zemljo! V svoje pričevanje so komunisti zgradili novo klet — prilagojeno za mučenje — v podobi grajske ječe. Ne vem, zakaj je bilo treba razbiti oltarje v cerkvi, klopi, obhajilno mizo, svete podobe, lestence?

Po vseh teh boljševiskih metodah pa je bilo treba pripraviti tkim. „belogardistično morišče“, ki bi bilo protiutež komunističnim morijam. Partija je izbrala Sv. Urh, ker je v bližini Ljubljane, zato prikladen za „pouk in razkazovanje“ šolski mladini, ekskurzijam in tujim gostom.

Partija je v področje „urhovskih gozdov“ zajela teritorij od Krima do Save, pa od Golovca do Pugleda, Police in Javorja. Kdo so torej žrtve v teh „urhovskih gozdovih“ ali enostavno „na Urhu“?

V teh gozdovih so prve žrtve okupatorja, aretirane po vaseh. Tu so tudi talci ob partizanskem požigu papirnice Vevče. Tu so prve žrtve zaznamovane po komunističnih terencih. Tu so ob napadu na domobransko postojanko padli partizani, njih mobiliziranci in zajeti vaški stražarji. Po trditvah prof. Janeza Gruma so v teh gozdovih na smrt obsojeni terenci iz ljubljanskih zaporov. Ker pa vseh teh žrtev partiji še ni bilo dovolj za veliki prikaz, je po vojni tu pobila domobranci, ki so ostali doma in nekaj mladoletnih, ki so se vrnili iz Št. Vida in Teharj. Tu je partija prepeljala tudi po vojni pobite žrtve iz Št. Pavla, pokopane pod Razori. Prav tako je pripeljala tudi padle partizane na Javorici izkopane v Šmarju pod Gorjanci. Tu počivajo v borbi padli domobranci — 22 po številu — izkopani na Orlovem vrhu in v lojtrskih vozeh prepeljani preko Orel na Sv. Urhu.

Za vse te partija trdi, da so žrtve „belogardistov in klera“. Vsa ta „priprava“ je terjala šest mesecev po vojni, vendar še premalo, kajti ko so ob velikem teatru „ljudskega sodišča“ prisilili domobranska dekleta in sestre, da so morale odkopavati pripravljene grobove, so se ljudje čudili, da so bila trupla „tako sveža“.

Za „zločince“ si je partija izbrala civilne žrtve, izmed katerih so določili dva glavna: domačina Alojzija Svetka in duhovnika dr. Petra Križaja, ki nista imela nobene zveze z grobovi. Svetek je bil v onem času zajet pri partizanih, Križaj pa je študiral v Ljubljani. Partija je po končanem krvavem teatru na Sv. Urhu vrgla vse obtožene v pripravljeno ječo, kjer so bili deležni nečloveških mučenj. Kljub temu, da po vseh krvavih orgijah žrtve niso mogle priznati ničesar, so Alojzija Svetka in duhovnika Petra Križaja usmrtili z obešenjem!

Tej boljševiski resnici je partija nato zgradila grobnico in lep spomenik, ki naj bi v večnost pel njeno slavo ter obtoževal domobranci, cerkev in duhovnike. Božji načrti pa niso načrti ljudi, četudi se ti smatrajo bogovi. Upam si trditi, da v grobnici na Sv. Urhu počiva več domobrancev kot partizanov. Pa to niti ni važno. Važno je, da je na Sv. Urhu prvi spomenik vsem žrtvam krvave revolucije. (Naravno, napis bo treba primerno prirediti.) Spomenik žrtvam, ki so umirale različne smrti, na različnih poteh, za svojo idejo. Poklonimo se vsem žrtvam, kajti, kaj je večje, kot žrtev življenja. Naša dolžnost zahteva pa je, da oskrnjena in izropana cerkev Sv. Urha postane spet hiša molitve in tempelj Boga!

Stare in nove afere

Takoj po objavi o udbovski preteklosti je bil Jelinčič zelo iskana osebnost. Izjavil je, da je bil sodelavec UDBE toliko, kot nekateri politiki, ki so sedaj na oblasti. Sicer pa je verodostojnost objavljenega dokumenta nekako potrdil bivši predstojnik VIS-a in vršilec dolžnosti predstojnika nove obveščevalne agencije SOVA Janez Sirše, ki je izjavil, da gre za dokumente, ki spadajo v dosje o opuščeni sodelavski mreži in so na mikrofilmu. Vodja poslanskega kluba Liberalno demokratske stranke Jože Školč pa je na vladno komisijo za spremljanje dela varnostnih služb naslovil tudi javna vprašanja, v katerih zahteva odgovore na vprašanja, ali gre za verodostojne dokumente, ali so ti dokumenti ohranjeni v arhivih SOVE, ki je nasledila prejšnje obveščevalne službe, in kako je mogoče, da so prišli ti dokumenti v javnost. (naj omenimo, da sta nam prejšnji teden posredovala to še svežo novico Vinko Levstik iz Gorice in Radio Slovenija. Op. ur.)

Toda „afero Jelinčič“ je že preseгла „Afera orožja“. V skladišču mariborskega letališča so namreč odkrili več kot 100 ton orožja in streliva, ki je bilo tam po prvih podatkih že od septembra lani. Orožje je bilo skrito v 12 zabojnikih, v katerih naj bi bila komunitarna pomoč. V enem je sicer res bila, v preostalih enajstih pa so našli več tisoč avtomatskih pušk z naboji minometa s pripadajočim strelivom, tankovsko strelivo in drugo vojaško opremo vzhodnega izvora. Ker so bili vžigalniki uskladiščeni skupaj z minami, je tovor, ki na trgu velja več milijonov mrak, tudi izjemno nevaren. Na tiskovni konferenci obrambni minister Janez Janša, notranji minister Ivan Bizjak in direktor slovenske carine Franc Košir še niso razkrili izvora ilegalne pošiljke orožja. Najbolj konkreten je bil Janša, ki je lastništvo pošiljke pripisal šefu mariborskega VIS-a Silvu Komarju. Obenem je izključil možnost, da bi Komar nastopal kot predstavnik države, kajti niti dosedanji direktor VIS-a Sirše niti predsednik vlade

Drnovšek o tem tovoru nista imela pojma. Ivan Bizjak ni želel Janševih ugotovitev niti potrditi niti zanikati, napovedal pa je dolgotrajen proces zbiranja podatkov. Rekel je tudi, da njegovo ministrstvo še ni identificiralo nobenega osumljenega. Košir pa je rekel, da je bila pošiljka pripravljena kot blago v tranzitu, zato je carinikom ni bilo treba natančneje pregledati. Povedal je, da so carinske službe že večkrat podvomile o vsebini zabojnikov, vendar so čakale, da bi se pojavil kdo, ki bi želel pošiljko odpeljati iz Maribora. SOVA pa je poslala sporočilo, da je uvedla vse potrebne ukrepe in da je proti Silvu Komarju uvedla disciplinski postopek. Komar pa je odločno zanikal Janševe izjave, da je kakorkoli povezan z odkritim orožjem.

V ponedeljek, 26. julija so priprli štiri ljudi, ki so osumljeni nedovoljenega prometa z orožjem. Minister za notranje zadeve Ivan Bizjak je na častniškarsko konferenci pojasnil, da v afero ni vpletena nobena slovenska državna ustanova. Vsekakor sta bila pri poslu dejavna tudi dva tujca, eden Avstrijec, ki je zdaj zaprt na Madžarskem, drugi je državljan Bosne in Hercegovine. Avstrijec naj bi bil lastnik prevozniške firme, ki bi morala opraviti transport tega orožja in razstreliva. Toda zabojniki, v katerih je orožje bilo, po velikosti niso ustrezali helikopterjem, zato je zabojnike neko slovensko podjetje zmanjšalo. Z zmanjšanimi zabojniki pa so prevažali humanitarno pomoč torej, ne pa tudi orožja. Videti je, da se je prevoznik pripravil na prevoz orožja, toda predolgo so trajale priprave, medtem pa je prevoznik izgubil dovoljenje za prevoz. Tako so se helikopterji umaknili z mariborskega letališča, kar je bil vzrok za to, da so zabojniki z orožjem obtičali tam. Preiskovalnemu sodniku so izročili šefa mariborskega operativnega centra Slovenske obveščevalno-varnostne agencije ter še dva njena uslužbenca in direktorja mariborskega letališča.

Informacije iz Slovenije

Predsednik slovenske vlade dr. Janez Drnovšek se je sestel s slovenskim metropolitom dr. Alojzijem Šuštarjem. Obvestil ga je, da bodo v okviru denacionalizacije vrnili Cerkvi poslopje bivšega samostana na Taboru v Ljubljani, v katerem bo imela svoje prostore tudi nunciatura ter da bo vlada pomagala pri gradnji cerkve v Kočevski Reki, ki so jo komunisti podrli.

Zunanji minister Lojze Peterle je bil na obisku v Parizu. Poglavitna tema njegovih pogovorov so bili odnosi med državama, zlasti na gospodarskem in kulturnem področju ter vključevanje Slovenije v evropske integracijske procese.

Industrijska proizvodnja v Sloveniji v letošnjem prvem polletju ni napredovala, nasprotno, v primerjavi z lanskim prvim polletjem se je zmanjšala za 8,6%. Po drugi strani pa zaradi zmanjševanja števila zaposlenih narašča produktivnost. Maja je bilo v Sloveniji 127.827 brezposelnih.

Tržaški župan hoče v teh dneh do konca izpeljati načrt za odstranitev slovensčine v javni rabi na Tržaškem. Zato je že tretjič sklical sejo občinskega sveta, na kateri naj bi sprejeli pravilnik, ki bi zagotavljal izvedbo njenega načrta. Vendar so bili slovenski svetovalci, ob njih pa nekateri italijanski tako dejavni na seji, da župan načrta brez predhodnega soglasja načelnikov svetovalskih skupin ne bo mogel izpeljati. Vse pa kaže, da je postalo v svetu razmerje sl tako, da načrt sploh ne bo uspel. Je pa Svetovalska skupina Slovenske skupnosti pripravila razstavo v zgradbi tržaške občine, razstavo z naslovom „Slovenci pod Italijo 1918-1934 — 25 let suženjstva“.

Allan Wendt, veleposlanik Združenih držav Amerike, odhaja na redni delovni sestanek v Washington. Ob tej priložnosti ga je sprejel dr. Janez Drnovšek. V pogovoru sta posebno pozornost namenila vlogi ZDA in njenih specialnih institucij pri restrukturiranju gospodarstva, sanaciji bančnega sistema in privatizaciji v Sloveniji.

NOVA TELEFONSKA
ŠTEVILKA V SLOVENSKI HIŠI
636-0841

Spomenik domobrancem v dobrepoljski fari

V nedeljo 18. julija so, tako kot že v tridesetih krajih na Dolenjskem, Notranjskem in Gorenjskem, tudi v dobrepoljski fari odkrili spominsko znamenje žrtvam komunistične revolucije. Na spominskih ploščah, ki so povezane v velik spomenik pred cerkvijo na Vidmu, je izpisanih kar 285 imen fantov, mož, in žena iz 14 vasi dobrepoljske fare. Na mestu, kjer odslej stoji spomenik, so bili grobovi vaških stražarjev.

Mašo je vodil nadškof dr. Alojzij Šuštar, somaševali pa so številni duhovniki iz okoliških far. Po maši je bil pred cerkvijo opravljen simboličen cerkveni pokop z blagoslovitvijo spomenika, nato pa je sledil obsežen kulturni program. Prvi govornik je bil domačin Franc Hočevar (tudi predstavnik Nove slovenske zaveze): „To je dan, ki ga je naredil Gospod. Nanj smo čakali dolgih 48 let. To je dan, ko lahko javno in glasno obsojamo bratomorno državljansko vojno in množično pobijanje ljudi, civilistov in vojakov. Kakšno bi bilo veselje, kljub velikim žalostim mnogih dobrepoljskih mater in očetov, ko bi videli, da je prišel dan, ko se tako množično zbrani spominjamo njihovih sinov in ko njihovim umorjenim sinovom odkrivamo spominske plošče, da ne bodo odšli v pozabo. Žal jih ni več med nami. Gospodar življenja jih je poklical k sebi po plačilo, preden so dočakali dan, ki smo ga doživeli mi, še živeči v tej dolini solz. Dočakale pa so ta dan mnoge dobrepoljske vdove, sinovi, hčere, bratje, sorodniki in prijatelji padlih in umorjenih.“

Današnji dan je tudi odgovor mnogim, ki kar naprej govorijo, da je šlo med vojno samo za narodnoosvobodilno boj proti okupatorju, na drugi strani pa za sodelovanje z okupatorjem. Vsem takim pravi v Dobrepolju lahko odgovorimo in dokažemo, da je to velika laž, saj je komunistom, ki so prvzeli vodstvo NOV, vse od začetka šlo izključno za prevzem oblasti. Prve žrtve NOV v Dobrepolju so bile civilne in tudi končalo se je z veliko morijo civilistov.“

Drugi govornik je bil Ivan Korošec, nekdanji borec prve protikomunistične ilegale, domobranec, zdomec iz Argentine.

Med drugim je dejal: „Ko so komunisti videli, da je odziv na njihovo propagando negativen, so začeli z načrtnim terorjem in uboji zavednih, odločnih narodnjakov in krščanskih mož. Prešerna pesem naših fantov po teh lepih vaseh je utihnila, dekliške polknice so se iz strahu zapirale. Namesto njih so pri prisilnih mitingih in rekvizicijah, ob pijanih popevках, praznili naše hleve in kašče. Za njimi je ostajala kri, žalost in solze. Mera je bila polna. Fantje in mošje iz teh vasi so udarili nazaj in si zaobljubili. Ne damo se, hočemo živeti, ta dolina je naša, slovenska.“

Imena, vklesana na teh ploščah, so imena junakov, ki so žrtvovali najdražje za Boga, narod in domovino. Moj Bog, koliko imen, koliko slovenske mladosti, pobite in zasute. Koliko solza naših mater, žena in deklet. Drage sestre in bratje, povejte, ali je bil kdaj kdo v slovenski zgodovini, ki je tako moril v našem narodu, kot je moril brat komunist.“

Lojze Peterle: „V treh letih sem imel veliko priložnost srečevati ljudi po vsej slovenskih deželi. Skoraj ni pokrajine, kjer ne bi pristopili k meni in povedali. Tam ležijo, tam jih je zmanjkalo, tega pogrešamo. Zaznamovanost Slovenije z revolucijo in njenimi posledicami je strašna. Pri nas bodo z resnico še dolgo težave. Ne morem sprejemati misli tistih, ki pravijo, da je iskanje resnice revanšizem. Ne morem se strinjati s tistimi, naj bodo še tako visoko, ki svetujejo, da bi preteklost pozabili.“

Rudi Rome, župan občine Grosuplje: „Šele danes, po osemindesetih letih, se

je opravil javni pogreb za nedolžne žrtve iztirjene preteklosti slovenskega naroda. Kako drugače bi bilo, če nas ne bi bremenili dogodki komunističnega vladanja. Petdesetletni vpliv pa je še danes zelo navzoč.“

Janez Podobnik (SLS): „Tragika slovenstva se skriva v dejstvu, da je v drugi svetovni vojni na obeh straneh umrlo mnogo ljudi, ki so bili prepričani, da se bojujejo za domovino. Komunistični totalitarni sistem, ki je zlorabil mnoge žrtve, je zaradi svojega izključevalnega načela skušal oropati človeškega dostojanstva vse tiste žrtve, ki jim danes postavljamo to spominsko znamenje. Skušal jih je zamolčati in pozabiti. Ni mu uspelo, pač pa se je sam sesul, predvsem zato, ker je bil moralno in vrednostno prazen. Toda za dolga desetletja je usodno razdelil slovenski narod.“

Danijel Malenšek (LS): „Ljudje, ki so danes napisani na teh ploščah, so bili leta 1945 odveč politikom, generalom, strategom in manipulantom.“ Tone Štih (domačin iz Toronta): „Prav je, da se danes tu, pred spomenikom, vprašamo, ali smo kdaj pomislili, da je iz naše doline toliko fantov in mož dalo svoja mlada življenja za obrambo svojih družin in domov.“

Vinko Levstik: „Predvsem pa gre moj poklon in venec z napisom „Žrtvam komunizma v Dobrepoljski dolini“ tistim slovenskim legionarjem, domobrancem in civilnim žrtvam iz Videmske župnije, katere bomo tu danes ponovno simbolično pokopali. Ko sem leta 45' prve dni meseca junija v koloni vrnjenih domobrancev, na poti preko Pliberka in Slovenj-Gradca v Teharje, nagovarjal soborce k pobegu, se je le četverica odločila, da pobegne z mano. Ostali so mi naročali, naj povem svetu, kaj se z njimi dogaja in kaj jih čaka... Obljubil sem jim, da bom to nalogo izpolnil — da bom posvetil ves moj trud ohranjanju spomina nanje in da jim bom ostal zvest vse do konca življenja!“

Imena, ki so tu danes vklesani v kamnito ploščo, niso imena žrtev NOB, temveč žrtev komunistične revolucije, ki so jo zanetili takrat, ko je slovenski narod ječal v kleščah okupatorja. Tej tuji revoluciji, od peščice vsiljeni slovenskemu narodu, so se uprli tudi slovenski sinovi iz Videmske fare, katerih spomin danes proslavljamo, in za to junaško dejanje so bili žrtvovani. Ob tej priliki Vas navzoče vabim, da si tudi mi vklešemo imena teh žrtev v naša srca. Obljubimo jim, da bomo vredni dediščine, ki so nam jo žrtve zapustile. Znebimo se nepotrebne strahu, ki ga je vcepil komunistični režim, ter pogumno in brez sramu povejmo, da je ta tuja ideologija storila slovenskemu narodu večje nasilje kot oba okupatorja.

Zahvaljujem se tudi tako množični udeležbi predstavnikom slovenske Cerkve, katera je postala duhovna in moralna sila slovenskega naroda, ki je ne more nadomestiti nobena politična stranka. Strnimo se okrog nje in jo podprimo!“

Na prireditvi je pel dobrepoljski moški pevski zbor ter igrala prav tako dobrepoljska godba na pihala. Kljub veliki nesreči, ki je dobrepoljsko faro opustošila pred petdesetimi leti, je to danes v vseh pogledih bogata dolina.

Ivo Žajdela „Slovenec“

Posredoval Vinko Levstik

Slovenska škofovska konferenca je podala izjavo o svoji vlogi v vzgoji mladega rodu. Izkušnje, izročilo in zasluge katoliške Cerkve so za slovenski narod tako nesporne, da upravičeno pričakuje, da ji bo kot enakopravnemu sogovorniku omogočeno, da prevzame svoj del odgovornosti



IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Da smo v predvolilni dobi, kaže tudi predvolilni izbruh nasilja, ki ga je te dni doživela argentinska družba. Ta pojav, ki ima mnogo politične primesi, si je zanimivo nekoliko поблиže ogledati, kajti skoraj postaja običajen in vendar mu ni najti pravega vzroka, niti zadovoljivega pojasnila. A oglejmo si dogodke in skušajmo jih nekoliko osvetliti.

UDARCI V TEMI

V sredo 21. v zgodnjih jutranjih urah (bila je še noč, bila je še tema) je časnikar Marcelo Bonelli prišel do poslopja Radio Mitre, kjer je zaposlen. Čakala sta ga dva neznanca, ki sta ga temeljito pretepla, nato pa izginila med sencami spečega mesta. Škandal, ki je nastal, je bil nepopisen. Jutranjik Clarín, kjer je tudi zaposlen Bonelli, je zadevo nekaj dni obdeloval na prvih straneh. Odmev je bil močan tudi v drugih dnevnikih in sploh v ostalih javnih občilih. Vlada je obljubila, da bo stvar raziskala do konca, vendar je dvom javnosti nad končnim pozitivnim izidom vladnih korakov kaj velik.

Nekaj omemb: Bonelli se bavi z gospodarskim poročanjem in je eden najostrejših kritikov vladne gospodarske politike. Ker je do tega dogodka prišlo malo zatem, ko je vlada napovedala osnutek o reglamentaciji neodvisnih javnih občil, so sumnje padle takoj na najvišje vladne glave. Zlasti še, ko je zatem sledila kampanja telefonskih groženj proti dolgi vrsti časnikarjev, ki imajo kritično zadržanje napram vladi. Dejansko je velik del skupnosti enostavno dolžil vlado oziroma notranje ministrstvo, da je pobudnik napada in groženj.

Še več. Pričelo se je govoriti o „brezposelni delovni sili“. To so ostanki represivnega aparata, ki je deloval za časa protigverilske vojne. To so skupine, ki da jih sestavljajo bivši (ali tudi ne bivši) člani oboroženih sil, ki so nekoč ugrabljali in morili, pa so s prihodom demokracije ostali „brez dela“. Ti da so avtorji sedanjih napadov na kritično časnikarstvo. In zahteva družbe je, da vlada te skupine poišče, jih aretirajo in napravi red na tem področju, kajti sedanji položaj ni vreden civilizirane družbe, za katero smatramo tudi našo.

Položaj ni nov. Niti napadi na posameznike, niti skupine. A zanimivo je, da se ti dogodki pojavijo ali pomnožijo vedno, kadar se bližajo volitve. Spomnimo se, da so še radikali imeli težave s takimi položaji. Bombni napadi pred volitvami so bili običajni in doživljali smo volitve v demokraciji, pa tudi v obsednem stanju. In tudi tedaj so sumnje opozicije (takrat peronizma) padle na vlado.

Dejansko ne eden (to je vlada) ne drugi (opozicija) nimajo prav. Vsak skuša izrabiti dogodke v svoj prid. Ne bomo rekli, da so ti izbruh nasilja pozitivni. A reakcija nanje kaže na dejstvo, da argentinska družba že ne trpi več primerov nasilja, pa naj bodo ti omejeni in malenkostni kot to pot. Pač zaskrbnjuje, da delujejo skupine, ki jih vlada na noben način ne more zaslediti in iztrebiti. Če je res, kar trdi časnikarstvo, da so to preživeli deli represivnega aparata, je treba ugotoviti, da delujejo skoraj nemoteno dolgih deset let, ne da bi jih ne prejšnja ne sedanja vlada odpravili. Še več. Sam notranji minister Beliz je priznal, da so

„zelo številni“ in da jih je skoraj nemogoče zaslediti in postaviti kamor spadajo.

Vendar je naloga vlade prav ta, naloga opozicije pa pri tem sodelovati, ne pa izrabljati v lasten političen prid te dogodke. Vendar vidimo, da ne eni ne drugi, naj bo peronizem ali radikalizem, tega nimajo na vidiku.

ZAPLETI V NOTRANJOSTI

Ni to edina težava, ki jo ima vlada te dni na političnem področju. Dvoje dogodkov v notranjosti kaže, da je zadeva izredno komplicirana. Seveda, v ozadju moramo vedno gledati na skrb vlade in predsednika, ki si je postavil kot izključni cilj, da na podlagi prepričljive zmage na oktobrskih volitvah sproži celoten postopek ustavne spremembe in ponovne kandidature. V tem razvoju pa je vsak glas prepotreben in ni, da bi jih zapravljali v notranjih malenkostnih spopadih.

In vendar je v provinci Catamarca te dni znova in izredno prepričljivo zmagal na notranjih volitvah peronistične stranke bivši odstavljani guverner Saadi. Spomnimo se, kakšen vladni sistem korupcije so odkrili v tej provinci vsled umora mladoljetne Marije Soledad Morales. Spomnimo se tudi, kako so s popolnoma nelegalnim postopkom skušali, da bi Saadijeva sestra prišla do nove devetletne dobe v senatorskem mestu in koliko težav je s tem imela zvezna vlada. A peronizem province Catamarca smatra (vsaj 80% njegovih članov), da je Saadi vreden, da znova vodi stranko in ob katerikoli priliki kandidira za kako vladno mesto. Ob tem pa zvezno vlado skrbi le, koliko peronističnih glasov bi se zaradi Saadija moglo obrniti h kakim drugim stranki, ki bi oslabili Menemov položaj do ustavne reforme.

A bolj zapleten in zaskrbljujoč je položaj v Tucumánu. Tam je prišlo do spopada med guvernerjem (Ramón Ortega) in pa podguvernerjem (Julio Díaz Lozano). Ta zadnji je kot predsednik skupščine v ključni interpelaciji vladnega ministra (Ricardo Falú) potegnil z radikalno in busistično opozicijo. Guverner Ortega je nato govoril o „izdaji“, medtem ko sta zvezna vlada in sam predsednik Menem podprla guvernerja ter se zoperstavila Díaz Lozanu, ki je eden najvidnejših predstavnikov pravo-vernega tucumanskega peronizma.

Toda vse je treba gledati tudi v drugačni luči. Trdijo namreč opazovalci, da je Díaz Lozano politično kaj blizu buenosaireskega guvernerja Duhaldeja, za katerega vemo, da tiho a vztrajno pripravlja svojo predsedniško kandidaturu za leto 1995. In vemo tudi, da je Ramón Ortega eden najpriljubljenih dedičev Menema, če ta ne bi mogel znova kandidirati. Od tega sklepa pa do notranjega boja v provinci Tucumán je samo en korak. In znova vprašanje: koliko glasno se lahko obrne drugam vsled teh spopadov. Zato tako jasna podpora, kajti strankarska disciplina je krvavo potrebna v trenutku, ko predsednik vse svoje upe stavi na eno samo kocko. To pa je kaj tvegana politika, zlasti še če upoštevamo, da se bodo — konec koncev — morali o ustavni spremembi izreči radikali. Ti pa kažejo vedno manj volje, da bi imeli Menema kot nasprotnika na prihodnjih predsedniških volitvah. Za Alfonsina je to zadeva maščevanja. De la Rúa pa vidi v njem preveč nevarnega tekmeča in noče napraviti edinstvene prilike, ki mu je odprla vrata do poti k vladni palači. A to je le „futuraologija“, za katero danes še ni prostora. Raje čakajmo, da se dogodki odvijajo po naravni poti. Saj se odvijajo mnogo bolj zanimivo, kot bi si jih mogel zamišljati še tako duhovit avtor.

za slovenski nacionalni program vzgoje in izobraževanja. Ker sta primena vzgoja in izobraževanje za slovensko prihodnost usodno pomembne, ni mogoče, da bi v nacionalni program vzgoje in izobraževanja bila vključena samo omejena skupina ljudi s samo enega nazorskega zornega kota.

V slovo gledališčniku Nikolaju Jeločniku

Umrl je gledališčnik po božji volji, neutrujen delavec za podvig slovenstva in bojevnik proti njegovemu smrtnemu sovražniku komunizmu, eden najvidnejših predstavnikov naše emigracije.

Njegovo predanost odru sta plemenitila vraslost v verski svet in sožitje z glasbeno umetnostjo. Od otroških let je bil vnet ud Cerkve. Kot deček se je uvrstil med križarje. Kot mladenič se je dve leti posvečal apostolatu v Katoliški akciji. Katolištvo je vsrkaval in izžareval vse življenje. Glasbo je s hvaležnim občudovanjem užival in se uglašal v njene skrivnosti. Z umetnostjo zavzetimi vrstniki je ustanovil Krog in mu bil tajnik. Prijateljsko se je ujema s Francetom Balantičem. Tu se je spoznal z igralsko umetnico Milo Šaričevo. Bila mu je tudi vodnica na Visoki šoli za dramsko umetnost pri Glasbeni akademiji. Kot gojenec le-te je pripravil v Franciškiškanski dvorani Oznanjenje Marijino, prvega Claudela pri Slovencih, vsaj na odru.

Tedaj je čez slovensko zemljo hrumel strupeni vihar rdeče revolucije. Niko je takoj začutil brezbožno naravo OF in njeno uničevalnost vsake resnične kulture. Učinkovito se je vpregel v nasprotno propagandno delovanje (urejevanje štirinajst dnevnika Junaki, protikomunistična predavanja). Dobro leto je deloval v neposredni bližini generala Rupnika. Ločil se je od njega, ko je julija 45 pobežnil iz zaporniškega taborišča v Spittalu. V begunskih taboriščih po Italiji je razvil močno delavnost. Bil je duša Slovenskega emigrantskega odra v Senigalliji. Iz tega je v Buenos Airesu zrasla igralska družina Narteja Velikonja, iz te pa po ustanovitvi Kulturne akcije njen gledališki odsek.

Prva doživetja v Argentini popisuje v pogovoru z Zoro Tavčar tako: Sprva je delal kot težak pri državnih gradnjah; pozneje na ministrstvu za javna dela. Nato se je preživljal kot stavec - nekaj tega znanja je prinesel še iz Ljubljane - v tiskarni Baraga (Lado Lenček), potem še (po mojem posredovanju) pri velikem dnevniku La Prensa.

Delovanje gledališkega odseka SKA je bilo plodno. L. 1964 je vodja Jeločnik podal pregled Deset let gledališkega opravila. S ponovitvami vred je bilo 31 nastopov in predstav. „Ko smo pred desetimi leti snovali in zasnovali mimo drugih tudi Gledališki odsek v Kulturni akciji, smo hoteli izpolniti z njim občutno vrzel v našem zdamskem umetniškem snovanju: ustvariti smo skušali gledališko snovanje v njega pravem smislu in obsegu (...), ki bo strmela (...), da oplojeni z izsledki velikega svetovnega odra, ki se nam je v svobodnem svetu na široko odprl, oplemenitimo vsaj v skromni meri slovensko gledališko kulturo. Predstavili smo slovenski publikli svetovne avtorje, ki bi jih sicer verjetno nikoli ne videla. (...) Nekateri zdamski pesniki so se prav na našo pobudo lotili pesniških prevodov svetovnih avtorjev. Pobudili smo izvorno zdamsko odrsko snovanje. (...) Iskali in dognali smo nove izraze in oblikovne možnosti, nove scenske možnosti. Zaveštna težnja in skrb za žlahtnost in lepoto slovenske besede...“

Gibalo vsega tega dela je bil Jeločnik. Imel je izredno moč oblikovanja vsakega posameznika in celotnega dogajanja na sceni. Sproti je učil razločno izgovarjavo, izrazito artikulacijo, primeren tempo. Vse to s ponazorilom lastnih ustvaritev.

Kot igralec se je posebno uveljavljal v vlogah silaka, ujetega v tiranstvo lastnega hotenja, ali pa v skoro nasprotnem tipu, popolnoma predanem neizbežni usodi.

Kot režiser je terjal izvajanje svoje natančno izdelane zamisli in dosegal ob trčenjih nasprotnih si silnic nepozabne

učinke. O Jeločniku režiserju je težko povedati kaj, kar bi ga bolje označilo, kot njegova izpoved Zori Tavčar v intervjuju pred nekaj leti: „Po naravi nagnjen k vsemu, kar je muzikalno, sem svoje režije skoraj vedno peštril tudi z glasbenimi skicami iz svetove klasike in moderne dramatičnosti (...) Zadnji večji moj prispevek je režija, koreografija in predstavitev celotnega Prešernovega Krsta pri Savici. (...) Vsa predstavitev je slonela na hkratnem predvajanju Gustava Mahlerja 2. simfonije.“ Sem navaja kot svoje prevode dela Ghéona, Claudela, Mauriaca, Anuilha, Sartra, Fabbrija, Goldonija, Grahama Greena. Na njegovo pobudo je Papež slovenil Aishila in Eliota, Rozman Fabbrija, Volovšek Williamsa. Za izvedbo v okviru gledališkega odseka sta Papež in Rozman napisala vrsto dramskih del. Alojza Rebula radijsko igro Pilatova žena je Niko uprizoril „kot sakralni akt v slogu srednjeveških misterijev, zastavljeno pa v sodobnem ključu“. Z njo in Rozmanovim Človekom, ki je ubil Boga je gledališki odsek gostoval v Mendoci.

Kot dramatik je Jeločnik napisal „spev o Baragu“ Eno samó je potrebno. Za dvajsetletnico našega izgnanstva in junijskih žrtev je sestavil s sodelovanjem B. Rozmanom odrsko balado Obsojen sem bil. (Za nekatere prizore je določil glasbene vloške. Napisal sem mu jih jaz za dva klavirja. Podobno druženje je bilo pri Marijinem oznanjenju: orgle, samospelve in zborovske dele sem uglasbil na način, ki naj ponazarja srednjeveško muziko. Za Le Bonovo Cecilijo mi je predal besedilo z režijskimi navodili. Napisal sem že večji del — klavir, solisti, zbor —, ko je bila uprizoritev odpovedana.) Prva izvedba je bila 18. junija 1965 v veliki dvorani La Salle v središču mesta. Vloga Pričevalca je bila za argentinske poslušalce v španščini. (Predstavitve v Slovenski hiši je bila vsa v slovenščini.) „Pričevalčeva kronika in meditacije se menjavajo z izpovedmi zbora, z dialogom med solistom in zborom (ki sta oba predstavnika slovenskega naroda) in z dialogom med tem in zborom rdečih volkov. Režiser Jeločnik je spet mojstrsko deloma ojačil, deloma stiliziral glasbene sestavine in vezane besede, dajal posameznim prizorom razpoloženske barve, stopnjeval ali gnal v spopade premikanje odrskega organizma,“ pravi kronist.

Razen pri tej veliki junijski proslavi je Jeločnik sodeloval z besedili in režijo pri mnogih drugih. Zbranih ima čez 25 libretov za te počastitve.

Na občnem zboru SKA 1. 1969, s katerim se je začel razkol, sta bila glavna opozicionalca dotedanemu vodstvu, zlasti Jurčecu, Lado Lenček in Jeločnik, dasi je ta bil nekaj tednov prej pri meni čisto drugačno razpoložen. Seveda smo se po letih spet našli. Niko mi je nekoč dejal: „Danes bi v tistem položaju čisto drugače ravnal.“

Jeločnik je bil človek številnih pisemskih zvez, naj bo v letih, ko je urejeval Glas, ali kadarkoli. Zveze je utrjeval tudi s potovanji. Nabral si je vrsto intervjujev. Nameraval jih je izdati.

Zlasti prva leta se je pogosto oglašal v revijah (Katoliški misijoni, Duhovno življenje) in Zbornikih Svobodne Slovenije; tudi s psevdonimi (M. Trpotec, m. t.).

Tako kot je v začetku Jeločnikovega gledališkega ustvarjanja klic časa zahteval velikodušno predanost boju s komunizmom, je njegova zadnja leta prevzelo poglabljanje v usodno petletje 41-45 s koreninami in posledicami vred. Pred delom za temeljno zgodovino je Jeločnik („Matjaž Klepec“) v samozaložbi izdal knjigo Teharje so tlakovane z našo krvjo. Obsežni uvod je namenjen mladini doma. Gradivo je po

Nekaj vtisov z razstave o slovenskih beguncih

Zgodovinska razstava dana Slovencem doma v razmišljanje in nam (po svetu) v ponos. J. B.

Prelepi spomini in tudi žalostni za tiste, ki jih ni več in so dali življenja doma. B.B. Veseli smo, da se je ohranil delček spominov na trpljenje naših ljudi, očeta in brata... - družina S.

Bil sem še mlad, ko se je to dogajalo, spominjam se le brata, ki je tedaj odšel in ga nisem več videl. - S. K.

Naše čestitke dr. Janezu Arnežu, vsem sodelavcem in fotografom za ohranitev velike zgodovinske resnice iz težkega slovenskega časa. - J. J.

Spomini so mi živi na to tragedijo in želim, da se ne bi nikoli ponovila. - K.

Historia docet - zgodovina uč! - B Nenavadno in osupljivo! Ljudje, slovenski izgnanci so smejoči, srečni! To marsikaj razloži. Njihov smeh pove vse!! - J.

Najbolj me preseneča, da so po vsej grozi še normalno živeli. - K.

Bog daj, da bi bila kmalu razkrita vsa resnica tistih težkih dni in priznana od vseh. Bog naj blagoslavlja vse, ki se ne prestando trudijo, da bi med vsemi Slovenci zavladala resnična sprava. - LB

Razstava zanimiva, bi bila še bolj, če bi pri slikah bile napisane glavne stvari. - MA

Zgodovina se ponavlja — danes goloroki bežijo iz Bosne, leta 1945 smo pa mi. Razstava zanimiva, hvala vsem, ki ste jo pripravili in predstavili v javnost. - M.

Krasen spomin na težke dneve v taboriščih. Hranite dokumente za zgodovino. - JM

Bog daj, da bi mogli s skupnimi močmi

vrniti slovenski mladini vrednote, predvsem verske, ki jih je komunistični sistem tako krvočno iztrgal. - MČ

Fotografije bi bilo potrebno opremiti z besedilom in izdati poseben zbornik. - D.

Priznanje in zahvala vsem sodelujočim pri pripravi in vzdrževanju razstave, ki je prvi vidni korak — dejanje na poti sprave vseh Slovencev! - BF

Razstava je nadvse pretresljiva, še bolj pa potrebna. Kolika škoda, da je toliko življenj ugasnilo ali da jih je toliko odšlo na tuje! Ogromna rana na narodovem telesu. Kdaj se bo zacelila? - MP

Ko bi se dalo te slike objaviti v knjižni izdaji, bi verjetno več ljudi daleč po svetu prepoznalo kake obraze. - SC

Rojena sem 1946. Rabim veliko podobnih razstav, da bom izpopolnila svoj zgodovinski „primanjkljaj“. Hvala za trud. - MK

Žalostno, a preživeto v tistih dneh v Vetrinjah, dokler nisem bila vrnjena v domovino in trpela naprej po zaporih — končala pa tu v Zavodih v kletih... Rešila me je mladost. - FB

Srečen sem, da kot bivši zapornik (leta 45) v Škofovih zavodih vidim, da je ta ustanova postala ne samo kulturno izobraževalni center, ampak tudi središče prikazovanja našega trpljenja v dobi revolucije in po njej. Razstava je imenitna, dokument tistih časov, žal manjkajo (jih pač ni!) fotografije nas zapornikov. Želim si še videti tudi druge prikaze grozodejstev. - Ž

Po 40-ih letih sem na tej razstavi še enkrat doživel naš umik na Koroško v Vetrinje 9. in 10. maja 45. To je spomin, ki je nepozaben. To je resnica časa, v katerem



veliki večini iz Marjana Kocmurja Odprtih grobov.

Za veliko zgodovinsko delo je Jeločnik spodbudil dr. B. Rozmana. V Niku je našel vso pripravljenost za to nalogo. Ostal ji je zvest do konca. Stalinistična revolucija na Slovenskem I je izšla junija 1984, drugi del pa junija 1991. (Psevdonim Stane Kos). Končno redakcijo, lektoriranje in skrb za natis je prevzel dr. Rozman. Mnogo dokumentacije je prispeval prof. Janez Grum. V tej zgodovini komunistične revolucije je 14 let zbiranja in ocenjevanja gradiva in klešanja pripovedi. Na koncu tega najpomembnejšega dela v zgodovini naših vojn in revolucije je avtor smel zatrditi, da je podal nepristranski odgovor na prevažno vprašanje: Kaj se je v Sloveniji med vojsko v resnici zgodilo?

Tvoje delo, dragi Niko, je dragocen prispevek k vstajenju in očiščenju Tebi nadvse ljubelega slovenskega naroda. Bog naj ga blagoslavlja, Tebe pa bogato poplača.

Alojz Geržinič

smo živeli, ki nas je utrdil. - JB

Zahvaljujem se za veliko zbirko spominov, ki so že skoraj izumrli. - MS

Preživel del tragedije. Razstava je izvorna po svoji dokumentaciji. - MJ

Med slikami smo spoznali znance in sorodnike. Mi smo del — posledica te zgodovine. Ne pozabite na nas, mladi rod, ki je še zvest koreninam. - RAST XXII

Razstava je me globoko pretresla. To razstavo bi si morala ogledati moja generacija, ki je bila globoko prevarana s strani komunističnega sistema. Kot zgodovinarja me je razstava navdušila in bom sam širil resnico o državljanjski vojni in o krvavih žrtvah - domobrancih. - BA

Razstava je zanimiva, vredna javne objave v knjigi. Mogoče manjka več dokumentacije — kje je to in kdo je na sliki. - ZB

Drugič sem si ogledala razstavo — spomini so zaživel še močneje. Hvala. - BK

Manjkajo le opisi. Potrebno bi bilo javno objaviti, zlasti če obstajajo dokumenti in slike vrnjenih in pobitih tu doma. - MP

Česa bi se morali sramovati

V pariškem časopisu Quotidiene je Charles Nodier 15. januarja 1821 zapisal: „...da trezen, pobožen, gostoljuben in zmeren v vseh svojih nagnjenjih, velja Kranjec pri vseh drugih ilirskih ljudstvih za pretkanega, ker je v civilizaciji pred njimi. Revolucije, politični neredi so tu neznani, v Ljubljani se po cela leta ne sliši o zločinih, živijo skromno, razkošja ne poznajo, stene imajo pobeljene, okrašene in poslikane stene s svetniki. Slovenci so ljudje, ki so se najbolj upirali francoski okupaciji in bili po njej najbolj oškodovani. Toda to ljudstvo Ilirije, tako prostodušno v svojih, tako zgledno v svojih navadah, tako zvesto v svojih srcih in mislih, pa vendar tako nedorasli vsem vprašanjem, ki se tičejo prave sreče in slave narodov! To je ljudstvo brez morilcev, brez tatov, brez zlih ljudi, kjer si mogel z denarjem na dlani prepotovati vso Ilirijo! To je narod, ki smo ga šele mi Francozi morali učiti, čemu služita ključ in ključavnica. To je narod, ki je z neomajno odločnostjo zavračal našo giljotino!“

Tako lepe misli o Slovencih je lahko zapisal tujec pred stosedemsetimi leti, ko Slovenci še nismo bili okuženi z boljševismom in je slovenski narod vzgajala izključno krščanska inteligenca! Na to smo lahko ponosni!

Kaj pa danes? „...Postali smo družba prekupčevalcev, oderuhov, špekulantov, ponarejevalcev denarja, menadžerjev izgub, poslovnežev in planerjev nekoristnih mastodontskih naložb, praznoglavih športnikov, sovražnikov narave, politoloških blebatajev pa polpisemskih in nepismenih delilcev dohodka, samoupravljalcev socialne in moralne nesreče nas vseh!“ Tako pa je o svojih rojakih razmišljal Bojan Štih. Zahvalo za to, da je danes tako, dolgujemo „jakobinskim zverem“, ki so si z revolucijo, to je nasiljem, priborile popolno oblast že leta 1945. Zadnje volitve so tej „avantgardi delavskega razreda“ dale legitimnost pred zunanjim svetom. Dejstva, da smo se Slovenci po toliko letih bridkih izkušenj, ki jih imajo ljudstva od Kamčatke do Soče s komunizmom, vendarle demokratično odločili za nadaljnjo vladavino komunizma, se moramo sramovati! Marsikdo pravi: „Ti danes nam bodo dali hudiča!“ Ne posmislijo pa na to, da so danes naz vrhu isti ljudje kot včeraj, samo koordinirano so izstopili iz zloglasne partije med prenovitelje, v združeno listo, med liberalne demokrate, zelene, socialdemokrate, demokrate, Jelinčičeve nacionaliste. Sam Bog ve, pod kakšnimi parolami bodo nastopili na nas-

lednjih volitvah? Volilci pa bi morali pomisliti na tisto staro slovensko pravljico, ki je v današnjih čitankah ni več, o kmetiču in hudiču: „To je dobro, da kmetič ne ve, da je meni špic parkelj ime!“ Ko je kmet pogruntal, s kom ima opravka in vzkljnil: „Hudič,“ je ta izginil. Tudi partija deluje lahko le tajno in zarotniško! Ko bi jo enkrat obsijalo sonce demokracije, bi izginila kot vampir!

Misel predsednika Kučana, da smo Slovenci ena sama naveza, je lepa. Toda prav zato, ker stranke z imenom komunistična partija ne pozna, bi moral zaradi vseh tistih, ki jo še kako dobro poznajo izključno po slabem povedati, da je ta partija — Kraljestvo zla. Ta partija je s svojim narodom, ko mu je nadela vrvi, počela tako kot Bedanec s Kekcem! Partijo bi lahko primerjali tudi z volkom, ki se je maskiral v babico, naivne slovenske volilce pa z Rdečo kapico. Zdaj pa se čudijo: „...Babica, zakaj imaš tako velika usta?“

Ali je stranka krščanskih demokratov ravnala prav, ko je šla v navezo s komunisti in komsomolci? Kot vladna stranka ima vsekakor več vpliva na to, da se javno mnenje v Sloveniji obrne v prid resničnim krščanskim vrednotam. „Demokrati“ (France Bučar) so bili pred letom dni najglasnejši v zahtevi: „Zaustavite desnico!“ Danes pa spoznavajo, da moramo Slovenci zavreči ideje in vizije, ki „so skovane bile v brlogu — Kočevskem rogu — proti Dekalogu!“ Potrebno je očiščenje in pomlatenje! Vendar ob vsem spoštovanju: „Ti, Bučar, kriv si, da kolne verni te „usodne odločitve“ bravši!“

Vrniti se moramo k resničnim vrednotam, ki jih imamo Slovenci v rekih: Čič ne da nič, Brez dela ni jela, Brez potu ni medu! Čim prej moramo zavreči znani Titov rek: Druže, snadi se! Tudi malo radi — malo kradi — i pošteno živi, ni zrasel na slovenskem zeljniku! Kljub vsem aferam, kot so Hit, VIS, Optimizem, Slovin, Splošna plovba, Delavska Enostnost, Iskra, Ljubljanska banka, sem prepričan, da je v v to vpleten le manjši krog ljudi! Ko bomo to razčistili, ne bo zasmehovan in tako rekoč linčan tisti, ki je verni mladini, zbrani na samostanskem vrtu, priporočil: Moli in delaj! Užaljeni bodo le tisti, ki moliti nočejo — delati pa ne znajo! S svojim delom in življenjem pokažimo, kaj nam pomeni država Slovenija.

Biti Slovenec je lepo, je pa težko... Biti kristjan v Sloveniji — demokratični in svobodni — je še težje, tudi danes!

Jože Likar, „Slovenec“

Informacije iz Slovenije

V ospredje stopa vprašanje, kaj storiti z Udbovsko preteklostjo posameznikov. V političnih krogih prevladuje mnenje, da bi bilo treba sprejeti zakone o Udbovskih dosjejih in oblikovati posebno skupino neoporečnih ljudi, ki bi jih pregledala in omogočila obrambo vpletenih ter omogočila tistim, ki še vedno javno politično delujejo, da se umaknejo.

Nevihtni oblaki, ki so prejšnje dni puštošili po Sloveniji, so spet opozorili na neučinkovitost obrambe pred točo. Čeprav na Hidrometeorološkem zavodu pravijo, da v obrambo pred točo ne verjamejo, kmetijci menijo, da bi bila lahko uspešna, če bi bila bolj organizirana in opremljena. Ker pa sistem obrambe pred točo z raketami Slovenija ni nikoli uspela dovolj opremiti in uposobiti, le-ta ne deluje, kot bi moral. En sam radar ni dovolj, raznolikost raket na strelnih mestih otežuje delo, povezovanje s kontrolo letenja in čakanje na dovoljenje za izstrelitev pa vse skupaj tako zavleče, da je

raketna obramba lahko prepozna.

Volilni rezultati so lahko odvisni od gradnje avtocest. In lokalne volitve bodo v Sloveniji že prihodnje pomlad. Se je zato tako v slovenskem parlamentu raznela razprava o gradnji avtocest? Res je, da jih Sloveniji primanjkuje, res pa je tudi, da se je o cestah že v preteklosti veliko govorilo pa bolj malo naredilo. In če se bo parlament zdaj res odločil za splošno gradnjo, jo vendar lahko spremeni drugačno politično razmerje sil v prihodnje na slovenskem prizorišču. Zdaj ima slovenski avtocestni križ z odseki vred, ki jih trenutno gradijo, 198 km štiripasovnic, vendar je njegova skupna dolžina kar 663 kilometrov. Potrebujemo torej še 465 kilometrov štiripasovnih avtocest in cest ustreznega standarda. Nič čudnega, doslej so v Sloveniji po polzevo gradili ustrezne ceste, le po nekaj kilometrov vsako leto. Zdaj pa je nenadoma videti kot da bodo v prihodnje gradili po petdeset kilometrov avtocest na leto.



GOSPODARSKI VESTNIK

Slovenske Latinskoameriške Trgovske Zbornice

DOBROTE SLOVENSkih KMETIJ. Pod tem naslovom je IV. razstava v Ptujtu prikazala, kako se prebujajo tekmovalni duh pri pripravljanju domačih jedi. Domači kruh je boljši od kupljenega, hkrati pa je tudi simbol slovenske krušne dediščine. Razstava, ki postaja čedalje bolj vseslovenska, spodbuja k večji kakovosti izdelkov iz žitaric, mlečnih in mesnih izdelkov.

30 LET GOSTINSKE ŠOLE so praznovali v Radencih. Letos je šola za turizem in gostinstvo obiskovalo 405 dijakov, vse doslej pa preko 2000.

ČIŠČENJE SLOVENSkih REK. Problem odpadkov je problem naše civilizacije. Njegovo reševanje pa ni samo higijenski, temveč gospodarski, prostorski, estetski in ekološki problem. Ekološka ustanova Rafting zveza Slovenije izvaja pogoste čistilne akcije odpadkov v strugah naših rek, kar je pomembno tudi za prijetno turistično sliko v očeh obiskovalcev Slovenije.

LEP USPEH SLOVENSKEGA PODJETJA. Tekstilno podjetje Dekorativna d. o. o. je dobila mednarodno priznanje za kakovost svojih izdelkov. Zaposluje 650 delavcev, oblikuje in izdeluje tkanine za notranjo opremo, oblažninjenje sedežev vseh vrst prevoznih sredstev.

PREDSTAVITVENO DEJAVNOST si je zastavila Obrtna zbornica Slovenije kot pomembno nalogo. Ta vključuje tudi udeležbo na mednarodnih sejmih. Na letošnjem sejmu v Münchnu se je predstavilo kar 1500 slovenskih razstavljalcev. Na kongresu, ki se je vršil v tem okviru, je bila Slovenija prvič omenjena na listi A najrazvitejših držav.

REVIRSKO GOSPODARSTVO V STISKI. Največja izguba v vseh trboveljskih občinah so rudniki. Izgube znašajo po nepopolnih podatkih skoraj dve milijardi tolarjev in to ne samo v družbeni posesti, temveč tudi v zasebnih podjetjih.

PREKO 2000 DELNIČARJEV ima že Krekova banka. Širom Slovenije in tudi v svetu ima svoje podružnice in informacijske pisarne. Sedaj je odprla svojo bančno podružnico v Radovljici. Lep uspeh nove banke bo gotovo pripomogel k gospodarskem razvoju in napreku slovenske države.

DOBER DAN, KITAJSKA. Sporazum o zavarovanju naložb sta podpisali Slovenija in Kitajska. Kitajci skušajo svoje denarno poslovanje prilagoditi svetovnim standardom. Slovenija bi lahko izkoristila prednosti kitajske kemične industrije, ladjedelništva, elektronske industrije. Veliko izdelkov bi lahko proizvajali skupaj.

RENAULT CLIA so pričeli serijsko izdelovati v tovarni avtomobilov Revoz v Novem mestu. Izpolnili so vse zahteve kakovosti.

LEPE NAPOVEDI KAKOVOSTI. Koprsko in tržaško pristanišče morata skupno iskati možnosti za sodelovanje in skupen nastop. Prometna ministra Italije in Slovenije sta podpisala sporazum o skupnem nastopu, kjer se napovedujejo cestne povezave, železniške in letalske zveze.

CA — NOVA BANKA je povečala obseg delovanja in števila zaposlenih in spada med najmočnejše slovenske banke. Banka je odprla 1200 m² novih prostorov v centru Lendava na Kotniški ulici v Ljubljani. Sodobna telekomunikacijska oprema je stala okoli štiri milijone DEM.

SLOVENSKO GOSPODARSTVO bo po letu 1993 izšlo iz največjih težav. Že prihodnje leto naj bi dosegli določeno gospodarsko rast, novo oživetev naložb, pa tudi rast brezposelnosti naj bi se umirila. Tako napovedujejo opazovalci iz slovenskih vladnih krogov. Seveda primanjkuje strokovnjakov, ki bi bili sposobni izpeljati vse gospodarske in sistemske spremembe.

SLOVENIJA NA PRVEM MESTU. Ne posredno je Slovenija po kakovosti proizvodnje na prvem mestu pred vsemi prejšnjimi socialističnimi državami, ki nastopajo na trgih držav Evropske skupnosti. Zato uspešno krepi gospodarsko sodelovanje z državami višegradske skupine: Češko, Slovaško, Poljsko in Madžarsko.

GUVERNER OHIA V SLOVENIJI. George Voinovich, nekdanji župan v Clevelandu, sedaj guverner države Ohio, je 4. maja zaključil svoj obisk Slovenije. Na sprejemu pri županu inž. Strgarju je prejel spominski ključ mesta Ljubljane. Ob tej priliki je med drugimi izjavil: „Nikoli si nisem mislil, da bom kdaj kot vnuk stare mame Ljubljancanke, ki je pred odhodom v ZDA delala na ljubljanski tržnici, dočakal ta trenutek. Skupina gospodarstvenikov, ki se je pred kratkim mudila pri vas, je zelo pozitivno ocenila razvoj Slovenije in izrazila veliko zanimanje za gospodarsko sodelovanje. Želel bi vas opozoriti, da je poleg politične svobode, ki jo že imate, zelo pomembna tudi gospodarska.“

SEJEM „PROSTI ČAS 93“ v Celovcu, je imel 480 razstavljalcev. Namen sejma je bil obrnjen k družini: informirati in ponuditi ljudem vse tisto, kar potrebujejo za aktivno in načrtno preživljanje prostega časa. Med različnimi prireditvami je bila zanimiva razstava „Zgradi si svoj dom“. Več kot 200 podjetij je ponudilo vse, kar potrebuje nekdo, ki se loti gradnje, kar pomeni aktivno preživljanje prostega časa.

POLITKA KRATKIH KORAKOV. Egiptovska država je zaradi „socialističnega načrtovanja“ zabredla v hude gospodarske težave. Na pomoč je poklicala svetovne gospodarske strokovnjake. Pričela je s politiko kratkih korakov in v kratkem času zmanjšala svoj dolg od 49 na 29 milijard dolarjev.

FINANČNI POLOMI NA JAPONSKEM. V aprilu so dosegli številko 1154, kar pomeni 3,9% več kot lani istega meseca. Po podatkih je še mnogo podjetij na robu zloma.

NAPORNA DEDIŠČINA. Ameriški ekonomisti ugotavljajo, da so njihovi izobraževalni centri slabi, zdravstveni pa požirajo preveč denarja. Američani izdajo za zdravstvo 50 odstotkov več kot Nemci in skoraj še enkrat toliko kot v ta namen porabijo Japonci.

NOVOST DRUŽBE LUFTHANSA. Je prvi evropski letalski prevoznik, ki bo vsa svoja letala opremlila s telefoni. Tako bo mogoče iz letala poklicati katerokoli telefonsko številko na svetu. Telefoni bodo v vsaki vrsti vgrajeni v sedeže. Seveda bo za vsako minuto pogovora treba odšteti 10 dolarjev...

NEMŠKI PRISPEVEK EVROPI. Zvezna republika Nemčija je v skupnih rezultatih Evropske skupnosti sodelovala s 26,4 odstotka. S tem je bil njen delež med vsemi državami članicami največji, po ponovni združitvi obeh Nemčij pa se je njen delež povečal še za 2%.

BREZPOSELNOST. Ob koncu letošnjega prvega polletja so v Sloveniji našteali 127.896 brezposelnih, od tega skoraj tretjino v ljubljanski regiji. Najbolj množični skupini brezposelnih v Sloveniji pa sta brezposelni s prvo stopnjo izobrazbe in iskanci zaposlitve, ki so mlajši od 26 let.

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

20. julija

1 dolar	120,13 SIT tolarjev
1 marka	70,13 SIT tolarjev
100 lir	7,58 SIT tolarjev



NOVICE IZ SLOVENIJE



SLOVENC V ARGENTINI

TRIGLAV — Triglav je postal druga „gora miru“. Ta čast bo doletela še šest najvišjih vrhov v Evropi in jih povežala v transverzalo miru. Zamisel je dal filozof Ohinmoy. Najprej so za goro miru razglasili najvišji vrh Liechtensteina, zdaj pa pridejo na vrsto še najvišji vrhovi v Nemčiji, Švici, Franciji, Italiji in Avstriji.

PIRAN — Konec julija so slovenska obmorska mesta resnično zaživela. Na obali in Krasu v teh dneh letuje približno 11.000 ljudi, od tega samo v piranski občini okoli 6.500. Od tega je kakšna polovica tujcev. Vseh turistov pa je zanesljivo še za tretjino več, kajti v uradne podatke niso všteti dopustniki, ki letujejo v počitniških domovih in v zasebnih počitniških hišicah in stanovanjih. Zelo gost promet ob koncu tedna pa dokazuje, da se letos veliko ljudi odloča za enodnevno morsko kopanje. Podobno pa je seveda tudi v celinskih turističnih središčih.

LJUBLJANA — Samo 27 velikih zlatih medalj in štiri šampionska odličja, ki jih je letos podelila mednarodna enološka komisija vzorcem, poslanim za prireditve VINO 93, je sicer skromna bera za vinske kleti, toda ker sta med štirimi šampioni letos kar dva iz Slovenije, so lahko domači vinarji vendarle zadovoljni. Prvi šampionski naziv bo romal v klet Radgonskih goric za zlato radgonsko penino — modri pinot, torej za penino rose. Drugi šampionski naziv pa je prvokrat dobila zasebna klet Dušana in Silvije Kristančič iz Medane v Goriških Brdih za chardonnay zadnjega vinskega letnika.

BEGUNJE — Na evropski gasilski olimpiadi je postala prvakinja ženska desetina gasilskega društva Begunje. V Begunjah ima gasilstvo že 110-letno tradicijo, za moško in žensko ekipo pa je bila letošnja udeležba na olimpiadi v Berlinu že četrto mednarodno tekmovanje.

BLED — Na osmem koordinacijskem srečanju združenju TEL-Trans Evropa Line je postalo jasno, da mora Slovenija čimprej dokončati izgradnjo optokabelskega sistema med Mursko Soboto in mejo z Madžarsko (kakih 50 km). S tem lahko poskuša postati tranzitna dežela za stekanje telekomunikacijskih tokov med Vzhodno in Zahodno Evropo. Pri podjetju PTT pravijo, da bo zveza dokončana do konca letošnjega leta. Do konca leta 1995 naj bi delovala zveza madžarska meja-Murska Sobota-Ljubljana-italijanska meja. Če bi do tega ne prišlo, je možno, da bo na njeno mesto stopila Hrvaška, ki pospešeno gradi optokabelsko zvezo med Madžarsko in italijansko mejo.

LJUBLJANA — Občasno se oskrbne za dojenčke in predšolske otroke v vrtcih zvišujejo z rastjo plač staršev. V ljubljanskih vrtcih znaša trenutno oskrba dojenčka približno 11.000 SIT, za predšolskega otroka pa okoli 9.500 SIT. Občuten je tudi padec števila otrok, saj je vrtec Ciciban za Bežigradom imel leta 1984 78 oddelkov v 11. enotah, zdaj jih ima pa le 40 v 5. enotah. Nasprotno pa ima vrtec Mladi rod (prav tako iz Bežigrada) namen v mesecu septembru odpreti nov oddelek za predšolske otroke.

MARIBOR — Svetlana Makarovič je pripravila za Mali oder mariborskega gledališča enoosebni projekt z naslovom Namesto rož. Predstava je pripravljena v kabaretnem stilu (mali oder, obdan od treh strani z mizami in stoli; gledalcem servirajo kakovostna štajerska vina; možno je kazenje), Svetlana pa recitira in poje svoje stvaritve. Pravijo, da so tako gledalstvo kot kritika kar naklonjeni nastopom.

LJUBLJANA — Društvo slovenskih pisateljev je izdalo javno opozorilo zaradi občutnega upada slovenske pisane in govorjene besede v vsakodnevem, predvsem

trgovskem življenju. Opozarja na dejstvo, da je skoraj komercialna nuja postavljati podjetjem in družbam angleške naslove. V nekaterih trgovinah prodajalci celo nagovarjajo kupce v angleščini. Zato poziva člane državnega zbora, naj pri zakonu o gospodarskih družbah ne pozabijo upoštevati določila, da mora slovenska firma nositi slovenski naslov.

LUCIJA — Skupina 96 Slovencev iz Sarajeva je zaenkrat nastanjena v tem kraju, vendar nima še nobene končne nastanitve. Okoli 60 jih je opravilo začetni tečaj slovenščine; štirinajst otrok pa hodi v slovensko osnovno šolo. Večina je izrekla željo, da bi hotela ostati v Sloveniji; nekaj bi jih odšlo v tujino, če bi jim dovolili in le ena družina je mnenja, da bi se vrnila v Sarajevo, ko se razmere minimalno uredijo. Vsekakor se lahko svobodno gibljejo po državi in zaposlujejo.

NOVICE S PRIMORSKE

NA VSAKOLETNEM SEMINARJU Mladine evropskih narodnostnih skupnosti, ki je bilo v Kataluniji, sta predstavnik mladinske sekcije Slovenske skupnosti Peter Rustja in Štefan predstavila resolucijo o slovenski manjšini v Italiji. Plenarno zasedanje je resolucijo sprejelo in jo odposlalo vsem najvišjim evropskim in italijanskim političnim institucijam. V njej so zahteve po takojšnji zaustavitvi protislovenske gonje na Tržaškem, čimprejšnji odobritvi globalnega zaščitnega zakona za slovensko manjšino v Italiji in sprejem takšnega volilnega zakona, ki bi zajamčil zastopstvo slovenske manšine v vseh izvoljenih telesih.

SLOVENSKA TELEVIZIJA V ITALIJI je bila predvidena v italijanskem zakonu št. 103 iz leta 1975, a do sedaj ni bilo storjenih konkretnih korakov k izvedbi. Šele konec lanskega leta je bila sklenjena konvencija med Predsedstvom ministrskega sveta in RAI, ki obvezuje poskrbo za TV oddaje v slovenskem jeziku. Letno naj bi oddajali 208 ur (štiri ure na teden!). Pa to še ni vse: RAI je dobila za slovenske oddaje TV kanal 64, ki ga ima v koncesiji slovensko (!) zamejsko podjetje PONTECO. Pogodbe med RAI in zasebnimi uporabniki TV kanalov bi morale že davno zapasti, pa je vpliv privatnih kapitalov na vsedrjavne strukture TV frekvenc tako močan, da se koncesije nadaljujejo v nedogled.

IZ RIMA je prišel odlok, ki je zamrznil odločitev deželnega ministra o združenju slovenskih šol na Goriškem. Iz učiteljskega Simona Gregorčič so hoteli narediti le odsek klasičnega liceja-gimnazije Primož Trubar. Za ukrep je posredoval tudi senator prof. Bratina, ki je bil sprejet pri državni ministrici za šolstvo.

OB 20-LETNICI celodnevne pouka na srednji šoli Fran Levstik na Proseku so se bivši in sedanji dijaki ter okoličani zbrali na proslavi v domačem Kulturnem domu. Istotčasno so praznovali tudi 200-letnico, odkar so v Proseku in Kontovelu domačini zaprosili za šolo v slovenskem jeziku. Ravnatelj Humbert Mamulo je pripravil tudi bogato knjigo z 240 strani, v katerih so profesorji in dijaki prispevali bogato dokumentarno in fotografsko gradivo.

TRI POMEMBNE KNJIGE za slovensko manjšino so izšle: Statut krajevnih uprav in slovenska manjšina, Deželni zakon št. 52/1991: Urbanistični zakon in Zakon o Krasu. Vse tri so dvojezične, izdal jih je pa Krožek za kulturna in družbena vprašanja Virgil Šček.

Osebnosti

Poroka: V soboto, 24. julija sta se poročila v župnijski cerkvi sv. Antona (José C. Paz) **Jorge Daniel Petelin** in **Stanka Oberžan**. Priči sta bila ženina mati ga. Aurora Percara in g. Stanko Oberžan. Poročil ju je krajevni župnik Gustavo Manrique med somaševanjem z dr. Juretom Rodetom. Novemu zakonu iskreno čestitamo in želimo sreče!

Smrti: V Floridi je umrl **Janez Skobar** (71) in bil pokopan 16. julija na pokopališču v Boulogne. V Čilu pa je umrl duhovnik **Andrej Prebil**. Naj počivata v miru!



Očetovska proslava

V nedeljo, 20. junija, na očetovsko nedeljo, je Slomškova šola povabila očete in stare očete svojih otrok na skrbno pripravljeno proslavo. Otroci so s svojim lepim podajanjem voščil, deklamacij in petjem pokazali, da večtedenski trud uč. dejstva ni bil zaman. Še posebej so ugajali najmlajši iz vrta in prvih razredov, ki so zapeli več voščil in pesmic, vse ob spremljavi prof. Ivana Vombergarja. V imenu vseh šolarjev je nagovoril očete in jim voščil k njihovem dnevu Damijan Levstek. Sledila je deklamacija pesmi dr. Tineta Debeljaka Naših očetov dan; dobro so jo podajali šolarji višjih razredov. V imenu mladine Doma je voščila očetom predsednica odseka SDO Lučka Vombergar, starih očetov pa se je z lepim nagovorom spomnila učenka Aleksandra Omahna. Priscrna očetovska proslava se je nadaljevala v družabnem vzdušju ob pogrnjenih mizah, kjer so slavljencem postregle gospe odbora staršev slovenske šole.

Naš biseromašnik

Pri sveti uri za prvi petek v juliju se je srenja rojakov, ki se zbira pri slovenski službi božji v Ramos Mejía, spomnila jubileja duhovnika, ki je s to skupnostjo povezan prav od prvih let naselitve. To je naš dragi prelat France Novak. Prav 2. julija je obhajal šestdesetletnico duhovniškega posvečenja. Že v prvih letih je pomagal pok. župniku Janezu Kalanu pri dušnem pastirstvu v Ramos Mejiji in pred 28 leti je tudi blagoslovil temeljni kamen novi stavbi Slomškovega doma, kjer je vsa leta od ustanovitve tudi slovenska služba božja. Tudi danes, čeprav že upokojen in v letih rad sodeluje in je reden spovednik pri mesečni sveti uri.

Slavljencu je čestital in se mu zahvalil za njegovo delo direktor dušnega pastirstva prelat dr. Alojzij Starc in domači župnik Jože Škerbec, mala Monika Štefe pa je biseromašniku izročila slovenski šopek. V gostinskih prostorih Doma je bila nato napitnica, kjer se je tudi predsednik Doma lic. Marijan Schiffrer zahvalil slavljencu za njegovo zvestobo in poudaril, kako je bil slovenski duhovnik vsekdar s svojim narodom v njegovih veselih in žalostnih dneh. Prelat France Novak se je ginjeno zahvalil za pozornost in izrazil svoje veselje, da praznuje med rojaki to božjo dobroto: visok duhovniški jubilej.

Še na mnoga leta!

BARILOČE

Občni zbor SPD

Dne 19. junija je Slovensko planinsko društvo v Bariločah imelo svoj 39. redni občni zbor v 42. letu življenja. Predsednik Dinko Bertonec je v svojem poročilu nanizal dogodke iz bogatega društvenega delovanja, ki se je tikalo tako planinskega kot kulturnega udejstvovanja. O takih društvenih dogodkih smo v „Svobodni Sloveniji“ redno poročali. Blagajnik je podal bilanco, iz katere je razvidno, da so se dohodki društva, nabrani večinoma iz prireditve, vložili predvsem v dve večji inverziji: Za novo kočjo na Cerro Capilla smo uporabili \$ 6500 in za nakup dotedanjega zemljišča za našim Planinskim stanom \$ 7200.

Na predlog odbora so bili soglasno izvoljeni kot dosmrtni člani Joško Simčič, Ivan Arnšek, Peter Arnšek in Zorko Simčič. Prvi trije pripadajo generaciji „šumskih bratov“, ki so društvo začeli, zadnji pa je bil ustanovni član buenosaireške podružnice SPD (leta 1951).

Društvo bo vodil v prihodnji poslovni dobi sledeči odbor: predsednik Dinko Bertonec, podpredsednik Boris Kambič, tajnica Milena Razingar, podtajnik Matjaž Jerman, blagajnik Marjan Grohar, podblagajnica Marija Eiletz, odborniki: Lovro Jan, Milan Magister ml., Marjan Mavrič, Blaž Razingar ml., namestnika: Monika Kambič, Bogdan Bertonec.

VA

SLOVENSKA PRISTAVA Čajanka in modna revija

Vedno sem občudovala iznajdljivost odbornikov raznih naših organizacij za pridobivanje potrebnih fondov. Tako nas je presenetila tudi pristavska Zveza žena in mater, ki je z namenom, zbrati denar za pomoči potrebne rojake, priredila 27. junija čajanko zvezano z modno revijo. Že ob vstopu v dvorano smo bili prijetno presenečeni. Okusno pogrnjena in okrašene mize so obdajale z rdečo preprogo pokrit... (na pomoč jezikoslovci!!! Kakšen je pravi slovenski izraz za „pasarela“? V slovarju sem našla: „pasarela“ — brv, mostiček, prehod. Očividno nobena od teh besed ne odgovarja). Tudi oder je bil lepo okrašen: v ozadju veliko srce z napisom „Srce — srcu“, z obeh strani pa dohodi za nastopajoče manekenke.

Nato so se ob zvokih glasbe na odru prikazale mlade pristavske mamicice in dekleta in z vso sproščenostjo pokazale modele, ki jih je za to priliko posredovala modna trgovina Helen Gun in podjetje Katalina Kobi. Nato so se mamicam pridružili tudi otroci in zelo ljubko pokazali oblečke trvdke Ayelen. Za njimi so nastopili še dekleta in fantje v zelo mladostnih in aktualnih modelih.

V odmoru se je vršilo žrebanje dobitkov, ki so jih prispevale pristavske gospe. Med vso prirediteljo pa so nam brhka in prijazna dekleta postregla s čajami in raznimi sladkimi in slanimi dobrotami. Ob koncu se je predsednica pristavske Zveze Kristina Jerovšek zahvalila vsem nastopajočim in razdelila šopke zastopnicam Domov, bivšim predsednicam pristavske Zveze mater in žena, ki so na kakršenkoli način pripomogli k uspehu prireditve.

Zares je bilo tako, kot mi je ob odhodu izrazila neka gospa: „Preživeli smo zares prijetno popoldne!“

MALI OGLASI

Še je čas za vložitev zahtevka za denacionalizacijo vaših nepremičnin v Sloveniji! Ponujamo vam pomoč. **Alejandra Igljič Šef. Glavarjeva 45. 61000 LJUBLJANA** - Tel.: (38-61) 347-808, Fax: (38-61) 311-362 **Proyectos de Informática S.A.** - Avditorija pri komputermih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713

NEVESTE - 15 LET: Izdelava šopkov in naglavkov iz svežih cvetov. **Gabriela Marolt** - Tel. 664-1656.

PSIHOANALIZA

Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. **Marko Mustar**; Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel: 83-7347 in 826-5005.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. **Elektro Ader** - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sredi in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martin - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Alas Tour Vam nudi po ugodnih cenah potovanja po Argentini, svetu in v domovino, tudi skupinska. Na uslugo Vam je **Juan Kočar**. Rivadavia 5283 - Loc. 34 - Tel.: 903-4006.

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni **Marjeta Senk** - Tel.: 762-2840.



LEGAJO N° 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnice. **H. Yrigoyen** 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ARHITEKTI

Arh. Aleksander Jure Mihelič - Načrti in vodstvo novih zidanj in prenovitev v Buenos Airesu, Miramaru in okolici. Tel.: 631-9600 in 0291-22977.

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati — odvetnica - ponedeljek, sredi, petek od 17. do 20. ure - Roque Saenz Peña 3245 - (1752) Lomas del Mirador - Tel.: 652-1910.

dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek, sredi, petek od 18 do 20 - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knavs — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

dr. Mariano Radonič, odvetnik, od ponedeljka do petka od 17 do 20 ure, Mar del Plata in okolica. Olavarría 2555, Mar del Plata (7600) Tel.: (023) 51-0180/0177

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov — **Andrej Marolt** - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

REDECORA - Celotna oprema stanovanj: blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge - Bolívar 224 - Ramos Mejía - Tel.: 654-0352.

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - **Andrej Marolt** - Pte. Illia (Ruta 8) N° 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Urađuje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandezias - Urađuje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Urađuje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Urađuje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

V nedeljo, 1. avgusta
po maši bo imel kratek
koncert cerkvenih pesmi
baritonist
Marko Fink
Vabi Slomškov dom

PRISTAVA vabi na KONCERT

v soboto 14. avgusta ob 20. uri

Izvajajo

**Ani Rode, Luka Debevec
in prof. Ivan Vombergar**

Ne pozabite na **OBCNI ZBOR**, ki bo 1/8 ob 10.30 uri

SDO

SFZ

24. pevsko-glasbeni večer

v soboto, 21. avgusta ob 20. uri

Ramón L. Falcón 4158

Slovenska hiša

Mladina in starejši iskreno vabljeni!

Z udeležbo bomo moralno podprli prizadevanja naše mladine.

+ Ivan Kavčič



Med torontskimi Slovenci je hitro odjeknila novica, da je malo pred tretjo uro 1. junija 1993 preminul **Ivan Kavčič st.**, znani gradbenik v Torontu.

Bil je eden od stebrov slovenske emigracije v Kanadi ter velik dobrotnik obeh slovenskih cerkva ter slovenskih misijonarjev širom po svetu. Življenje mu vile rojenice niso postale z rožicami in cvetjem, ampak s trnjem in trpljenjem tam v prelepem koščku slovenske zemlje, Šentjoštu nad Horjulom, kjer se je rodil v številni Kavčičevi družini pred 81. leti. Verni in poštenu Slovenci živijo v tej prijazni gorski vasi.

V družini je bilo deset otrok, štirje domobranci, od katerih je eden padel že med revolucijo, trije bratje pa so bili vrnjeni v začetku maja leta 1945 ter pomorjeni ob kraških jamah. Bil je od prvega dne pri vaških stražah, saj je na splošno znano, da je bil ravno Šentjošt prva slovenska postojanka v Sloveniji, kjer so se moške in fantje uprli partizanskemu nasilju in ropanju. Služil je svojemu narodu, preživljal težke čase revolucije in obenem skrbel za svojo številno družino. Zaprt in zaslisevan je bil po udbi. Nato izpuščen, se mu je posrečilo pobegniti na italijansko stran leta 1948 in po

enem letu emigriral v Kanado. Zaposlil se je na kmetiji blizu Collingwooda, a je kmalu uvidel, da še zlepa s to majhno plačo ne bo mogel dobiti svoje družine v Kanado.

Kmalu se je osamosvojil in si s težkim delom služil kruh z željo, da bi čimprej dobil ženo in otroke v Torontu. V septembru leta 1955 se mu je ta želja izpolnila, ko je ves srečen pričakal svojo družino na torontskem glavnem kolodvoru. Na Euclid cesti prav blizu slovenske cerkve na Mairning Ave je imel že zgrajeno novo hišo za družino.

Ivan ni držal križem rok, ampak je gural in sodeloval pri župniji Marije Pomagaj, kjer je bil kar 11 let predsednik cerkvenega odbora in mecen pri gradnji cerkve in dvorane. Tudi ko so duhovniki lazaristi kupili letovišče pri Boltonu, je bil več let predsednik letoviškega odbora.

Ko se je ustanovljala druga župnija Marije Brezmadežne s Čudodelno svetinjo, jo je krepko podprl in kasneje postal tudi njen član s celo družino. Na letovišču si je zgradil letno hišico, kjer se je ob nedeljah in praznikih zbirala njegova številna družina. V družini se jima je rodilo pet otrok v domovini in štirje v Torontu. Spraviti jih h kruhu niso bile pač mačje solze, kot smo včasih rekli v domovini. Ivan in Francka sta vse to s trdim delom in vero v Boga lepo izpeljala, vsi otroci so dobro poročeni ter imata danes 28 vnukov in vnukinj ter eno pravnukinjo.

Še se spominjam pred nekaj leti, ko se je Slovenija osamosvojila, kako je bil pokojni Ivan srečen in vesel, da je to dočkal!

Našega velikega torontskega Slovenca Ivana Kavčiča st. smo 4. junija pokopali na pokopališču Vnebovzetja ob veliki množici sorodnikov in prijateljev. Pri pogrebnih maši v cerkvi Brezmadežne v New Torontu je pel moški zbor pod vodstvom pevovodje Ignaca Križmana. Pridružili pa so se jim številni pevci iz obeh cerkvenih zborov.

Dragi Ivan, mirno počivaj v kanadski zemlji, ženi Francki, otrokom ter njihovim družinam ter sorodnikom pa naše iskreno sožalje!

Tvoj iskren prijatelj

Blaž Potočnik

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE**
Director: **Valentín B. Debeljak**
Propietario: **Eslovenia Unida**
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA

Teléfono y Telefax: (54-1) 636-0841

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

**Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj**

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 60; ZDA in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 100 USA dol.; obmejne države Argentine 90 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 75 USA dol.

Čeke na ime „ESLOVENIA LIBRE“

Stavljenje in oblikovanje:

MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

OBVESTILA

SOBOTA, 31. julija:

Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slov. hiši (namesto 24. julija).

Predavanje podpredsednika SKD o vtisih svojega obiska v Slovenijo, ob 20. v Slovenski hiši

NEDELJA, 1. avgusta:

Ob 10.30 Občni zbor Društva Slovenske Pristave.

Koncert cerkvenih pesmi baritonista Marka Finka v Slomškovem domu po maši.

SOBOTA, 7. avgusta:

Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

SREDA, 11. avgusta:

Sestanek ZSMZ ob 16. v Slovenski hiši.

Govori dr. Katica Cukjati Debeljakova o političnem položaju v Argentini.

SOBOTA, 14. avgusta:

Koncert Anice Rodetove, Luka Debevec in prof. Ivana Vombergarja ob 20. na Pristavi

SOBOTA, 21. avgusta:

Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

24. pevsko-glasbeni večer ob 20. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 28. avgusta:

Redni pouk Srednješolskega tečaja ob 15. uri v Slovenski hiši.

Spominska proslava 50-letnice Balantičeve smrti v Našem domu v San Justu.

NEDELJA, 29. avgusta:

Obletnica Rožmanovega doma s sv. mašo in skupnim kosilom.

SLOVENSKI KRŠČANSKI DEMOKRATI

vabijo svoje člane na

INFORMATIVNI SESTANEK

ki bo v soboto 31. julija ob 20. v Slovenski hiši na Ramón Falconu

Podpredsednik stranke dr. Marko Kremžar bo podal svoje vtise ob obisku Slovenije ter odgovarjal na stavljenja vprašanja.

NOVA IN EDINA TELEFONSKA ŠTEVILKA V SLOVENSKI HIŠI

636-0841